

رمضان، ماه خودسازی (۳)

«اهمیت شاد کردن مومن»

آن چه پیش رو دارید گزیده‌ای از سفنان مضرت آیت‌الله استادی (دامت برکاته) در دفتر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) است که در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶،

مطابق با (روز سوم ماه مبارک رمضان ۱۴۴۳) ایراد فرموده‌اند.

باشد تا این (هنمودها) بر بصیرت ما بیافزاید و پیراغ فروزان راه هدایت و سعادت ما قرار گیرد.

مقدمات:

۱- واجبات، محرمات و حتی عقائد مراتبی دارند. یعنی مثلاً همه واجبات مثل هم نیستند و گاهی واجبی اهمیتش از واجب دیگر بیشتر است. نگاه کردن به زن نامحرم و تماس با نامحرم هر دو گناه هستند ولی مراتبشان با یکدیگر قابل قیاس نیست. این در قیاس بین دو گناه است ولی باید توجه داشت که هر گناهی نسبت به خودش بزرگ است و در روایات شریفه آمده است که هیچ گناهی را کوچک نشمرید و همان گناهی که کوچک می‌پندارید ممکن است شما را مورد غضب خداوند قرار دهد و در عاقبت انسان تاثیر بگذارد.

۲- تجسم اعمال یکی از مواردی است که در آیات قرآن کریم و روایات اهلبیت (علیهم السلام) نسبت به آن مطالب بسیاری آمده است و معنایش آن است که انسان در روز قیامت تمامی اعمال اعم از حسنات و سیئات را می‌بیند.

۳- خواب دیدن حجت شرعی نیست و سخنرانان باید در نقل خواب نهایت دقت را داشته باشند ولی اگر مطلب آموزنده‌ای در قالب خواب بیان شود مشکلی ندارد. می‌گویند: «فردی از دنیا رفته بود و شخصی را اجیر کردند تا بالای سر او تا صبح قرآن بخواند. او وسط شب متوفی به خواب یکی از نزدیکانش آمده و گفت که این قاری را از سر قبر من بردارید، چون آیاتی را می‌خواند و آن آیات را در دنیا شنیده بودم و به آنان عمل نکرده بودم و ملائک عذاب می‌گویند چرا به آیات قرآن عمل نکردی؟»

البته این مطلب صحیح نیست و قرائت قرآن برای آنانی که اهل دین و دیانت نیستند هم خوب است ولی از این داستان این نکته بدست می‌آید که سخنرانانی که به گفته خود عمل نمی‌کنند چرا آن مطالب را برای مردم می‌گویند؟

مرحوم آشتیانی (رحمه الله) [که ایشان در دوران نهضت امام خمینی (رحمه الله) به امام و حوزه‌های علمیه کمک‌های شایانی کرده بودند]، در جلساتی که برگزار می‌کردند احادیثی را قرائت می‌کردند [که تجميع این احادیث کتابی شد به نام «طرائف الحکم» و در دو جلد چاپ شد] و وقتی این احادیث را قرائت می‌کردند، گویا برای خودشان می‌خواندند. این یعنی اگر کسی حدیثی را برای مردم می‌خواند، برای خودش هم بخواند چون او هم جزئی از مردم است. گاهی هم شیطان از این راه وارد می‌شود و به شنونده می‌گوید: «سخنران خودش هم به این احادیث عمل نمی‌کند، پس تو هم به آنان عمل نکن». ما اگر حدیثی می‌شنویم باید دقت داشته باشیم که این حرف را عمل کنیم و کاری نداشته باشیم که گوینده اهل عمل است و یا نه.

۴- عبارتی از دعایی که بعد از نمازهای ماه مبارک رمضان می‌خوانیم به خداوند عرضه می‌داریم: «اللهم ادخل علی اهل القبور السرور» یعنی خدایا به رفتگان از دنیا شادی عنایت فرما. یکی از علما می‌فرمود معنای این دعا آن است که انسان باید خوش هم به این فقرات دعا عمل کند. اینکه ما دعا می‌کنیم، باید خودمان هم به دعايمان عمل کنیم.

روایات در باب شاد کردن دل مومن

روایاتی که در این جلسه می‌خوانم مربوط به همین ادخال سرور است. ادخال سرور در روایات متفاوت آمده است. برخی مربوط به ادخال سرور همه مردم، برخی مربوط به مسلمانان، برخی مربوط به شیعیان و برخی مربوط به ادخال سرور اموات است. این خوشحالی یکی از ارزش‌های مهمی است که در روایات مطرح شده است. اهمیت بعضی از کارها از تکرارش در قرآن و روایات فهمیده می‌شود. هرچه تکرار سفارش به آن عمل بیشتر باشد یعنی آن مطلب مهم‌تر است. مساله ادخال سرور در کلام معصومین علیهم‌السلام بسیار تکرار شده است و هم خیلی از دردها را دوا می‌کند. در شرایطی که زندگی‌ها به سختی می‌گذرد و در عین حال باید به کمک اسلام و انقلاب بشتابیم، یکی از راههای نیرو گرفتن آنست که به همین روایات عمل کنیم:

۱- امام صادق علیه‌السلام فرمودند: «مَنْ أَحَبَّ الْأَعْمَالَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، ادْخَلَ السَّرُورَ عَلَى الْمُؤْمِنِ^۱»، شاد کردن دل مومن یکی از محبوبترین اعمال نزد خدا است. این ادخال سرور مصادیق فراوانی دارد. یکی از مصادیقش «اشباع جوعته»، رفع گرسنگی مومن است. مصداق دیگرش «أَوْ تَنْفِيسَ كَرْبَتِهِ»، برطرف کردن غم مومن است. بعنوان مثال مستاجری که می‌فهمد اجاره خانه بالا رفته، هم خودش و هم خانواده‌اش در دل غمی پیدا می‌کنند. رفع غم مومن یعنی اینکه در این حال صاحبخانه‌اش به او بگوید که اجاره خانه را بالا نمی‌برم و یا آنکه فردی پیدا شود و اجاره خانه یک سال او را بدهد. مصداق دیگرش «أَوْ قَضَاءَ دَيْنِهِ»، بدهکاری مومنی را بپردازد. برخی بخاطر مبالغی کم در زندان گرفتارند و هم خود و هم خانواده‌اش غصه دارند. یک زمانی مطلبی خواندم که خیرین در یک سال سه هزار زندانی را از زندان آزاد کردند. گاهی شیطان وسوسه می‌کند و می‌گوید دولت باید این کار را انجام دهد. در جواب می‌گوییم که هر کسی به حسب خودش باید قدمی بردارد. من هم به اندازه خودم اگر می‌توانم کاری کنم، باید انجامش دهم.

۲- امام کاظم علیه‌السلام فرمودند: «مَنْ سَرَّ مُؤْمِنًا فَبِاللَّهِ بَدْءٌ وَبِالنَّبِيِّ صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ثَنًى وَبِنَا ثَلَاثٌ^۲»، هر کسی مومنی را خوشحال کند، ابتدا خدا را خوشحال کرده، سپس پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و سپس ما اهل بیت علیهم‌السلام را خوشحال نموده است. چه فضیلتی بالاتر از این؟ برخی دخترانی دارند در سن ازدواج، ولی توانایی خرید جهیزیه ندارند. در این حال اگر شخصی به آن‌ها در خرید جهیزیه کمک کند، چقدر خوشحال می‌شوند؟

۳- رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمودند: «مَا مِنْ عَبْدٍ يَدْخُلُ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ مُؤْمِنٍ سُرُورًا إِلَّا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ ذَلِكَ السَّرُورِ خَلْقًا يَجِيئُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، كَمَا مَرَّتْ عَلَيْهِ شَدِيدَةٌ وَيَقُولُ: يَا وَلِيَّ اللَّهِ! لَا تَخَفْ. فَيَقُولُ لَهُ: مِنْ أَنْتَ؟ وَيَقُولُ: أَنَا السَّرُورُ الَّذِي ادْخَلْتَ عَلَى أَهْلِ فُلَانٍ»، وقتی شخصی به خانه مومنی شادی وارد می‌کند، خدا آن شادی را در روز قیامت به شکل یک فرشته‌ای برای به آن شخص می‌فرستد تا در تمام مواقع سخت قیامت او را یاری دهد. آن فرشته می‌گوید: ای ولی خدا! نترس. آن فرد یه فرشته می‌گوید: تو که هستی؟ فرشته می‌گوید: من آن شادی هستم که تو به افراد فلان خانواده وارد کردی.

این کمک مومنانه اگر هرچند در حد ناچیز هم باشد، چه بسیار فقرایی را خوشحال نموده است.

۴- امام صادق علیه‌السلام فرمودند: «لَا يَرَى أَحَدُكُمْ إِذَا ادْخَلَ عَلَى مُؤْمِنٍ سُرُورًا أَنَّهُ عَلَيْهِ ادْخَلَهُ، بَلِ وَاللَّهِ عَلَيْنَا بَلِ وَاللَّهِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم»، یعنی فکر نکنید اگر مومنی را خوشحال می‌کنید، فقط او را خوشحال کرده‌اید، به خدا قسم که ما اهل بیت علیهم‌السلام را خوشحال نموده‌اید بلکه به خدا قسم پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم را هم خوشحال نموده‌اید.

برخی این کارها را انجام نمی‌دهند و می‌گویند توفیق انجام آن را نداریم، ولی این افراد باید بدانند که نبود توفیق برای جایی است که انسان قصد انجام کاری را می‌کند و به سمت عمل برای آن می‌رود ولی موفق به انجام آن نمی‌شود. اما کاری که اصلاً قصد انجام آن را نمی‌کند که از بی توفیقی نیست.

آن شاء الله همه ما توفیق ادخال سرور به دل مومنین را پیدا کنیم.

^۱ کافی، ج ۲، ص ۱۹۲.

^۲ بحار الانوار، ج ۷۱، ص ۳۱۴.

^۳ وسائل الشیعة، باب استجاب ادخال السرور علی المؤمن، و تحريم ادخال الكرب علیه، حدیث ۲۱۷۴۱.